

[Arne Bertelsen.]

også når dette flertal er ganske lille. Denne urørlige lov gælder dog kun for et folketingsflertal, ikke for juridisk sagkyndighed eller videnskabelig sagkyndighed, ikke engang når flertallet er meget stort. Det undrer mig, at to tredjedele af dette ting kan ræsonnere således, hvis man da kan kalde det at ræsonnere.

Lovforslaget om ændring i fundatsen for Den arnamagnæanske Stiftelse anser vi i vort parti som lige nævnt af vor ordfører for at være en grundlovsstridig ekspropriation, og dette spørgsmål vil nu forhåbentlig blive forelagt højestere. Vi finder det urimeligt og stridende imod et demokratisk samfunds mest fundamentale principper, at lovforslaget forceres til anden behandling, inden resultatet af en mulig prøvelse for højestere foreligger. Interessen for småjubilæer og ministerbesøg bør ikke i Danmarks folketing gå forud for interessen for lov og ret, så at på denne måde hele tingets anseelse sættes på spil. Det er forargeligt, at en lovgivende forsamling, hvis flertal næppe kender mere til sagaer og Edda end måske et enkelt vers i Havamal, skal bestemme i denne sag.

Det vers i Havamal, vi alle kender, lyder i Karl Gjellerups fortolkning — jeg beder om tilladelse til at citere nu og senere —

„Fæ dør, frænde dør
selv dør man til sidst.
ét ved jeg der aldrig dør
dom over hver en død.“

Dommen, d. v. s. eftermælet over denne regerings handling og folketingets behandling af dette lovforslag, vil jeg nødig dele.

De islandske håndskrifter er nedskrevet af islændinge, og en del af sagaerne, men langt fra alle, er rent islandske. Men mange af skrifterne, især Den ældre Edda, peger nøjagtigt lige så meget mod de tre andre skandinaviske folk, men vel nok mest mod Danmark, som oprindelsessted.

Havamal, som naturligvis alle kan oversætte til Den Højes Måle, giver smukkere end nogen anden religion den nordiske livside og livsmoral. Den er en fælles arv, som er fortsat helt kontinuerligt i norsk, dansk og anglodansk lovgivning, hvad man ikke mindst kan se af Knud den Stores love for England, Danmark og Norge.

Jeg citerer endnu en gang fra Havamal:

„En mand er ej stakkel
omend han skranter
somme er sæl ved sønner
somme ved velgjort værk.

Halt rider hest
håndløs driver hjord
døv er dygtig i dyst
blind har det bedre end brændt har det
et lig er til liden nytte.“

Man ser, hvorledes nordboerne placerede de erhvervshæmmede efter deres handicap: halt rider hest, håndløs driver hjord — medens man i andre lande på dette tidspunkt satte de handicappede ud af samfundet.

Jeg ville tro, at den højtærede socialminister, skaberen af den nugældende revallideringslov, kender både dette og mange andre af Havamals forbavsende etiske sociallove. Den højtærede socialminister er måske den af os alle her, som kender sin Edda og sine sagaer bedst eller i hvert fald en af dem. Det er meget sørgeligt, at jeg ikke ser den højtærede minister her. Han har i årevis været Den arnamagnæanske Stiftelse en meget værdifuld støtte, det erkendes af alle. Det ville have været ønskeligt, om den højtærede socialminister ville have gjort rede for sine synspunkter.

Skal Islands universitet f. eks. også have Rolandskvadet, „Rolands rimur“, som det sagde nej tak til for ikke så forfærdelig længe siden? Den Edda, jeg læser, har været med på Danmarksekspeditionen, hvor Mylius Erichsen, Hagen og Brønlund omkom, medens det andet slædehold, I. P. Koch, min fader og grønlænderen Tobias slap igennem til Grønlands nordspids, toppen af Pearyland. Meget af det dengang nye land deroppe er opkaldt efter denne Edda.

Mange i Danmark, ikke blot Oehlenschläger og Grundtvig, har levet deres liv på Den ældre Edda, og egentlig tror jeg også, at den højtærede minister hr. Bomholt er blandt dem.

Et afskedsord ville her være på sin plads. Hvorfor ikke Gunnars ord, da han dømt til landflygtighed taler til sin gård, sit Hlidarende. Jeg beder om tilladelse til et sidste citat, det er i Gunnar Gunnarssons oversættelse: